

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ / ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΧΕΔΙΟΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ

Ηλίας Β. Καρκάνης

ΤΟ ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
(1837-1904)

Περίληψη του Βιβλίου

Αντικείμενο του παρόντος βιβλίου αποτελεί το Φυσικό και το Μαθηματικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, από την ίδρυση του τελευταίου (1837) μέχρι τη συγκρότηση ανεξάρτητης Σχολής Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών (1904). Εξετάζεται καταρχάς η θεσμική οργάνωση, η λειτουργία και η φυσιολογία των δύο τμημάτων κατά τη διάρκεια αυτής της μακράς περιόδου. Η ανάπτυξη των σχετικών εδρών, το διδακτικό προσωπικό, η συγκρότηση του φοιτητικού σώματος, η οργάνωση των σπουδών, τα προγράμματα μαθημάτων και τα διδακτικά μέσα, η εισαγωγή καινοφανών θεσμών, όπως τα εργαστήρια, ταυτόχρονα με το ζήτημα της υλικής τους συγκρότησης, είναι μερικά από τα θέματα που πραγματεύεται η μελέτη αυτή. Ακολούθως στρέφεται στους επιστημονικούς κλάδους που εδραιώθηκαν και διδάχθηκαν στα δύο τμήματα, δηλαδή τις μαθηματικές επιστήμες (μαθηματικά, μηχανική, αστρονομία) και κυρίως τη φυσική, τη χημεία και τη φυσική ιστορία. Παρουσιάζονται οι διαδοχικές γενεές των καθηγητών, οι σπουδές και η επιστημονική τους συγκρότηση, το επιστημονικό, εκπαιδευτικό και γενικότερο έργο τους, οι μετατοπίσεις και οι συνέχειες στη διδασκαλία τους, η σημαντική συμβολή τους στην εδραίωση νέων επιστημονικών πεδίων, πρακτικών και θεσμών, οι αντιλήψεις τους για τη σημασία και τον ρόλο των φυσικομαθηματικών επιστημών σε θέματα όπως η οικονομική ανάπτυξη της χώρας και η επίτευξη εθνικών στόχων και, τέλος, οι προσπάθειες και τα επιχειρήματά τους για τη θεσμική αυτονόμηση των φυσικομαθηματικών επιστημών στα τέλη του 19ου αιώνα.